Lieta Nr. 11089237615
SKK-J-351/2017
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
LĒMUMS
Rīgā 2017.gada 10.maijā

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Aija Branta,
tiesnese Anita Nusberga,
tiesnesis Pēteris Opincāns

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora A. Kalniņa protestu Kriminālprocesa likuma 63.nodaļas kārtībā par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.decembra spriedumu
/pers. B/, personas kods /personas kods/,

[1.1] atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2015.gada 29.aprīlī) un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem;

[1.2] atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2015.gada 3.maijā) un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem;

[1.3] atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2015.gada 8.decembrī) un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem;

[1.4] atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (noziedzīgais nodarījums izdarīts 2015.gada 15.decembrī) un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem.

[1.5] Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods /pers. B/ noteikts brīvības atņemšana uz 8 mēnešiem.

[1.6] Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu noteiktajam sodam daļēji pievienots sods, kas noteikts ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 4.jūlija spriedumu, un galīgais sods /pers. B/ noteikts brīvības atņemšana uz 10 mēnešiem un piespiedu darbs 420 stundas.

[2] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.decembra spriedums stājies spēkā 2017.gada 7.janvārī.

[3] Par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.decembra spriedumu Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurors A. Kalniņš iesniedzis protestu Kriminālprocesa likuma 63.nodaļas kārtībā, kurā lūdz atcelt spriedumu daļā par /pers. B/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu un atceltajā daļā krimināprocesu izbeigt.

Pamatojot savu lūgumu, protesta iesniedzējs norādījis, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa, taisot 2016.gada 14.decembra spriedumu un nosakot /pers. B/ sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punktā norādīto Krimināllikuma pārkāpumu, tas ir, Krimināllikuma 50.panta piektās daļas nepareizu piemērošanu. Nosakot /pers. B/ sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, tiesa nav ievērojusi Kriminālprocesa likuma 25.pantā ietverto krimināprocesa pamatprincipu par dubultās sodīšanas nepieļaujamību, kas novedis pie /pers. B/ stāvokļa nelikumīgas pasliktināšanās.

Minētais pārkāpums izpaudies tādējādi, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa ar 2016.gada 14.decembra spriedumu, nosakot /pers. B/ sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, nav ņēmusi vērā, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 7.novembra spriedumu /pers. B/ jau bija noteikts galīgais sods pēc spriedumu kopības ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 4.jūlija spriedumu. Līdz ar to spēkā stājušies divi tiesu nolēmumi, kuros galīgais sods noteikts pēc noziedzīgo nodarījumu kopības ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 4.jūlija spriedumu, tādējādi pieļaujot Kriminālprocesa likuma 25.pantā nostiprinātā dubultās sodīšanas nepieļaujamības (*ne bis in idem*) principa pārkāpumu, kas novedis pie notiesātā /pers. B/ stāvokļa nelikumīgas pasliktināšanās.

Motīvu daļa

[4] Augstākā tiesa atzīst, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.decembra spriedums atceļams daļā par /pers. B/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu.

[5] Krimināllikuma 50.pants regulē soda noteikšanu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem. Panta pirmā daļa noteic, ka gadījumā, ja persona izdarījusi vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tiesa, taisot spriedumu, vai prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu, nosaka sodu atsevišķi par katru noziedzīgo nodarījumu. Šādā gadījumā galīgais sods nosakāms pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ietverot vieglāko sodu smagākajā vai arī pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Panta piektā daļa noteic, ka tādā pašā kārtībā tiesa nosaka sodu, ja pēc sprieduma vai prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās konstatēts, ka persona vainīga vēl citā noziedzīgā nodarījumā, ko tā izdarījusi pirms sprieduma vai prokurora priekšraksta par sodu

spēkā stāšanās pirmajā lietā.

Savukārt Krimināļprocesa likuma 25.pantā nostiprināts dubultās sodīšanas nepieļaujamības (*ne bis in idem*) princips, ka personu par vienu un to pašu noziedzīgu nodarījumu var tiesāt un sodīt tikai vienu reizi.

[6] Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 4.jūlija spriedumu, kas stājies spēkā 2016.gada 14.oktobrī, /pers. B/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu noteiktajam sodam pilnībā pieskaitīts sods, kas noteikts ar Liepājas tiesas 2016.gada 20.maija lēmumu, un galīgais sods /pers. B/ noteikts brīvības atņemšana uz 3 mēnešiem un piespiedu darbs 420 stundas.

[7] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 7.novembra spriedumu, kas stājies spēkā 2016.gada 29.novembrī, /pers. B/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu noteiktajam sodam daļēji pieskaitīts sods, kas noteikts ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 4.jūlija spriedumu, un galīgais sods /pers. B/ noteikts brīvības atņemšana uz 4 mēnešiem un piespiedu darbs 420 stundas.

[8] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.decembra spriedumu, kas stājies spēkā 2017.gada 7.janvārī, /pers. B/ atzīts par vainīgu četru Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un sodīts par katru no tiem ar īslaicīgu brīvības atņemšanu. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgais sods /pers. B/ noteikts brīvības atņemšana uz 8 mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu noteiktajam sodam daļēji pieskaitīts sods, kas noteikts ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 4.jūlija spriedumu, un galīgais sods /pers. B/ noteikts brīvības atņemšana uz 10 mēnešiem un piespiedu darbs 420 stundas.

Tādējādi gan ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 7.novembra spriedumu, gan ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.decembra spriedumu /pers. B/, nosakot galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, daļēji pieskaitīts sods, kas viņam noteikts ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 4.jūlija spriedumu.

[9] Augstākā tiesa atzīst, ka tādējādi pieļauts Krimināļprocesa likuma 574.panta 1.punktā norādītais pārkāpums, kas izpaudies Krimināllikuma 50.panta piektās daļas nepareizā piemērošanā. Nepareizi piemērojot Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, pieļauts Krimināļprocesa likuma 25.pantā nostiprinātā dubultās sodīšanas nepieļaujamības (*ne bis in idem*) principa pārkāpums, kas novedis pie notiesātā /pers. B/ stāvokļa nelikumīgas pasliktināšanās. Minētais pārkāpums atzīstams par Krimināļprocesa likuma būtisku pārkāpumu šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē.

[10] Augstākā tiesa atzīst, ka minētā iemesla dēļ Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.decembra spriedums ir atceļams daļā par /pers. B/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu un atceltajā daļā krimināļprocess izbeidzams.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Krimināļprocesa likuma 585., 587., 670., 671. un 672.pantu, Augstākā tiesa

nolēma:

atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.decembra spriedumu daļā par /pers. B/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu un krimināļprocesu atceltajā daļā izbeigt.

Pārējā daļā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 14.decembra spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese (personiskais paraksts) A. Branta

Tiesnese (personiskais paraksts) A. Nusberga

Tiesnesis (personiskais paraksts) P. Opincāns